

ÜNNEPELJÜNK EGYÜTT!
1. ADVENT
A SZABADÍTÓ ÚTKÉSZÍTŐJE: KERESZTELŐ JÁNOS
(Lk 1,5–25; 1,57–66)
Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

Felhasznált irodalom:

BARTA, T. (szerk.), Keresztyén Bibliai Lexikon, Budapest 2000.
GOPPELT, L., Az Újszövetség teológiája, Budapest 1992.
SZÉNÁSI, S., Ünnepeink. A református egyházi év. Kálvin Kiadó, Budapest 1999.
BOVON, Fr., Das Evangelium nach Lukas (Lk 1,1–9,50), Zürich 1989.
SZATHMÁRY, S., Ünnepeink üzenete, Miskolc 2005.

Advent:

A karácsonyt megelőző négy hetet advent időszakának nevezzük. A latin eredetű szó eljövételt jelent. A megígért Messiás eljövetelére utal. Az advent szót tévesen szokták várakozásnak fordítani. A várakozás az eljövétel ígéretere adott emberi válaszra helyezi a hangsúlyt. Isten beteljesített ígéretere emlékeztet advent idején. Egy olyan időszak ez, amikor a keresztyén ember hálát ad Istennek azért, hogy eljött a Megváltó, aki az emberi élet legnagyobb problémájára a megoldást megadta. Advent idején az ember megerősödik az Isten iránti bizalomban, hogy megtartja az ígéreteit, ezért nem hiábavaló reménykedni benne. (vö. Zsid 6.) Advent idején visszatekintünk Jézus Krisztus testet öltésére, és egyúttal reménységgel gondolunk rá, és várjuk, hogy ismét eljön.

Keresztelő János az Eljövendő Messiás meghirdetője és útkészítője volt.

Keresztelő János az útkészítő:

Keresztelő Jánost Jézus nevezte útkészítőnek. „Ő az, akiről meg van írva: „Íme, elküldöm előtted követemet, aki elkészíti előtted az utat.” (Lk 7,24) Azzal vált Jézus útkészítőjévé, hogy meghirdette Isten eljövételét, másrészt figyelmeztette a kortársait a megtérés és bűnbánat szükségességére. Ézsaiás próféciája így teljesült be. Ézsaiás próféciájának metaforája szerint az embernek meg kell tisztítani a lelkét, el kell a bűnöket hagyni, hogy az Istennel való kapcsolata rendbe jöjjön. (Lk 3,4–5) Keresztelő János útkészítő munkájához kapcsolódik az az ígélet, hogy „és meglátja minden halandó az Isten szabadítását.” (Lk 3,6) Így az ő kiáltó hangja a Szabadító fogadására készíti elő az embereket.

Keresztelő János személye:

Szülők:

A Bibliában sok részletet találunk Keresztelő János személyével, származásával kapcsolatban. Ezek a részletek azért olyan fontosak, mert a korabeli vallásos emberek számára a szavait és a tetteit hitelesítik.

Keresztelő János egy papi nemzetség leszármazottja. Apja a jeruzsálemi templom papja, anyja pedig Áron leszármazottja. Keresztelő János szüleinek Istennel való kapcsolatát két fontos jelzővel illeti Lukács evangélista:

- igazak Isten előtt,
- Isten törvényei szerint éltek.

Isten szerinti életüket azonban hosszú ideig ugyanaz a próba érte, mint más nagy ószövetségi

házaspárok életét: évekig nem született meg a gyermekük. (v. ö. Ábrahám és Sára, Sámuel és Sámson szülei is.) A gyermekáldásra való várakozás a korabeliek számára a házaspár tiszteletre méltó életének ismeretében érthetetlen volt. A gyermek születésével Isten igazolta Zakariás és Erzsébet őszinte hitét.

Teodosius (6. sz.) szerint Jeruzsálemtől 7,5 km-re található En karim nevű településen született.

Küldetése:

Keresztelő János Isten kiválasztottja volt, aki már születése előtt küldetést kapott. Erre a küldetésre készítették elő őt a szülei (az angyal szava szerint) azzal, hogy názírként nevelték. (4Móz 6,1–8) Istennek szentelték fogantatásától fogva. Így nevelték az útkészítésre. Keresztelő Jánosnak ugyanaz volt a feladata, mint pap apjának. Azzal a különbséggel, hogy ő nem a templom keretei között hívta Izrael fiait Istenhez, és az ő küldetéséhez ígéret is kapcsolódik. : „és meglátja minden halandó az Isten szabadítását.” (Lk 3,6)

János neve is üzenetet hordoz. Nem a hagyományos családi nevek egyikét kapta, hanem egy beszélő nevet. Neve jelentése: Isten megkönyörült. Ez utal arra, hogy megkönyörült egy család életén, és végül fiúgyermekkel ajándékozta meg őket. De arra is utal, hogy Isten megkönyörült népén, és elküldte a várva várt Szabadítót. (Lk 1,68)

Összekötő az Ó- és az Újszövetség között Zakariás éneke alapján:

Zakariás éneke nagyon érdekes. Fia megszületése után áldotta Istent. (Lk 1,64) Amit áldásként elmondott, énekelt, prófétált. Az angyal üzenetében még nem esett szó Jézusról. Zakariás énekében kerül szóba először Keresztelő János történetében a Szabadító. Zakariás már múlt időben írta, hogy Isten meglátogatta a népét és cselekedett. Válságot szerzett, vagyis szabadon bocsátást. (lűtrószisz). Aztán (69.v) kimondja, hogy szabadítást szerzett. Ez a szabadítás Zakariás szavai szerint az ellenség kezéből való megszabadítást jelenti, ami az Ószövetségben a Szabadító Isten tette. (71. és 74. versek). Ebben a gondolatkörben a szabadítás még egy földi, politikai szabadításra vonatkozik. Amikor pedig Keresztelő Jánosról prófétál, akkor a szabadítás már egy lelki szabadítást jelent, vagyis a bűnből szabadítás. Zakariás fogalmazza meg azt, hogy fia feladata az lesz, hogy a szabadulás útjára tanítsa a népet. A lelki szabadulás a bűnbocsánat által fog bekövetkezni. (77. v.) Keresztelő János feladata, hogy a bűnből való szabadítás útját megtanítsa az embereknek.

Keresztelő Jánost sokszor nevezik az Ó- és az Újszövetséget összekötő személynek. Zakariás énekében összekapcsolódik az ószövetségi és az újszövetségi szabadítás fogalom. (politikai szabadítás és bűnből való szabadítás)

Keresztelő János, az útkészítő:

Júdea pusztájában élt addig, amíg különleges szolgálatát el nem kezdte. A puszta a próféták életében az elvonulás, az Istennel való találkozás helye. Isten népe életében pedig a pusztai vándorlás az ígéret országába vezető út volt. Keresztelő János a pusztában Isten országát hirdette meg. (Mt 3,2)

Igehirdetéseiben az ítéletre került a hangsúly. Az emberek bűneit kezdte megnevezni, de konkrétan meg is mondta a megtérés lépéseit. A bűnbánatot, az új élet iránti elkötelezettséget a keresztség gyakorlatával pecsételte meg. Jézus előfutára lett azzal is, hogy olyan embereket is Istenhez igyekezett vezetni, akik a vallásos előírások szerint nem voltak méltók Isten közelébe kerülni, mert életvitelük, foglalkozásuk miatt tisztátalanok. A vámszedők, katonák istenkeresésében segített. (Lk 3,12–14) Az Istentről szóló ígéret kivitte a templom falain kívülre, ezért nem csak a vallásos embereket tudta megszólítani.

Keresztelő János arra tanított, hogy nem elég az, hogy valaki beleszületett a zsidó vallásba, nem elég, hogy magát Ábrahám utódjának tudja. Ez kevés ahhoz, hogy az ember Istennel való

kapcsolata rendben legyen, hogy megmeneküljön Isten ítéletétől. Ehhez több kell. Keresztelő János arról beszélt, amit Pál apostol újjászületésnek nevezett. Bűnök elhagyása, és az új életben a gyümölcstermés. (Lk 3,7–14)

Jézus és Keresztelő János:

Jézus elismeri Keresztelő János útkészítő munkáját. (Mt 11,7–15) Keresztelő János pontosan tudta, hogy nem Ő a Messiás, akit a nép várt. Amikor Jézust megkeresztelte János, akkor a megnyílt ég szavát ő is hallotta. A kijelentés szerint Jézus Isten Fia. Később, amikor János börtönbe került, mégis elbizonytalanodva üzent Jézusnak, hogy mondja meg, Ő-e a Messiás. Jézus a válaszában arra utalt, hogy pontosan azt teszi, amit a Messiástól vártak. Megkezdte szabadítói munkáját: gyógyít a betegség, halál fogságából. (Lk 7,18–23) Keresztelő Jánosnak a tanítványai közül csatlakoztak többen is Jézushoz. (Jn 1,37) Jézus feltámadása után is találkozunk a Szentírásban János tanítványaival. (ApCsel 19,1–7)

Keresztelő János rámutatott igehirdetéseiben arra, hogy az emberek a bűn fogságában élnek, és ha nem változtatnak az életükön, akkor Isten ítélete alá esnek, ebből a fogságából meg kell szabadulni. Radikális bűnbánatra hívott. A keresztség gyakorlataival azt tanította, hogy szükséges a megtisztulás és az új kezdet, ha az ember az Istennel való kapcsolatát, és ezzel az életét is meg szeretné változtatni.

János tanítása szerint az Istenhez vezető út a megtérés és a bűnbánat. Jézus tanításának ez nem mond ellent. De Jézus ugyanerről más megközelítésben szólt. Azt tanítja, hogy Isten megszabadít, Isten megbocsát, és ez szabadítja fel az embert arra, hogy új életet kezdjen, és Istennel való kapcsolata rendeződjön.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A kisgyermek míg csak a pillanatot érzékeli, és nem tudja önmagát a múlt és a jövő idői tágasságával látni, nagyon nehezen várakozik. Az időfogalom az időnek egy egyre tágasabb érzékelésével alakul ki a gyermekben a várakozás képessége. Ehhez szükség van arra, hogy a környezete várakozás elé állítsa. A mai szülők nehezen viselik a gyermek türelmetlenségét, a családok egyik legfontosabb célkitűzése, hogy a gyermekeket boldoggá és elégedetté tegyék, így amilyen vágyát csak tudják, nyomban kielégítik. A gyermek ritkán él meg hiányt, vágyakozást, várakozást. Ezeket az érzéseket általában olyan dolgokkal kapcsolatban éli meg, amelyet nem is akarnak, vagy anyagilag nem tudnak megadni a szülők. Természetesen ezen a téren az ország különböző helyein nagy eltérések mutatkozhatnak, éppen ezért fontos, hogy belegondoljunk a hittan csoportba járó gyermekek életkörülményeibe. Melyik az a terület, amiben megélnék vágyakozást, várakozást, ami által aktivizálható bennük ez az érzés?

A várakozás az ígérettel együtt örömteli. Azzal együtt, hogy bízhatunk a beteljesedésben, hogy vannak, akiknek a szava biztonságos a környezetünkben. Gyakran a szülők csak a levegőbe ígéretnek, így a gyermeknek semmit nem jelentenek az ígéretek.

Az óra elején játékosan aktivizálhatjuk a gyermekekben ezeket az átéléseket, a tapasztalatokat, majd ezekre reagálva meséljük el Isten ígétét, ami beteljesedett, amire érdemes és jó volt várni. A gyermekek átélései között is erősítsük meg és emeljük ki azokat az eseteket, amikor érdemes volt, és jó volt várni! Van örömteli várakozás, amiben izgalom, meglepetés, szeretet, bizalom van. Az advent és a karácsony időszaka a gyermekben egy egészséges közegben ezt hívja elő. Ezt éli meg a karácsonyi ajándékozásban is. Ha hozzá tudjuk kapcsolni az egészséges átéléseket Isten ígéreteihez és ajándékaihoz, akkor egy pozitív és bizalommal teli istenképet erősítünk a tanulóknak.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja elmondani röviden a tankönyvi kép és szöveg alapján Keresztelő János születésének körülményeit és Isten ígétét. ○ Tudja segítséggel értelmezni a lecke Igéjét: Lukács evangéliuma 1,14. 	<ul style="list-style-type: none"> • Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Legyen képes összefüggésben elmondani a tankönyvi kép és szöveg alapján Keresztelő János születésének körülményeit és Isten ígétét. ○ Legyen képes értelmezni és magyarázni a lecke Igéjét: Lukács evangéliuma 1,14.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Isten ígéréte vární öröm.

Kognitív cél: Keresztelő János születése történetén keresztül annak a felismertetése, hogy Isten ígéréte a beteljesedésére vární érdemes.

Affektív cél: A várákozásban rejlő érzések feltérképezése és az örömteli várákozás megteremtése a csoportban. (attitűdjének megismertetése).

Pragmatikus cél: Az örömteli várákozás és készűlődés közösségben való megélése az órán.

Óra fő része	Javaslatok	Tan eszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>Vágyok rá – várok rá – Activity Kérjük meg a tanulókat, hogy gondoljanak valamire, amit megígérték a szűleik, vagy egy nagymama, amire nagyon vágnak, de még várníuk kell rá! Önként jelentkező álljon az osztály elé, és próbálja meg elmutogatni! Ha az osztály kitalálta, kérdezzük meg, milyen érzés várákozni!</p> <p>Átvezetés: A mai történet egy különleges gyermekről szól, akire ugyancsak hosszán várákoztak a szűlei.</p>	
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	<p>Megígért gyermek: Keresztelő János születése:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zakariás a jeruzsálemi templom egyik papja és felesége, Erzsébet gyermektelensége • Az angyal látogatása: aranymondás • Zakariás hitelensége • Zakariás megnémul • A gyermek születése • A gyermek neve 	<p>TK Advent – A szabadító útkészítője (54. o.)</p> <p>Megfigyelési szempont: Milyen érzések kísérték a várákozást? A történetmondásban szerepeljenek:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Zakariás dicséri az Istent <p>A történetet feldolgozó kérdések, szempontok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hogyan élte meg Erzsébet és Zakariás a várákozást? • Isten népe is várákozott egy megígért gyermek születésére, akiről Keresztelő János is beszélt. Ki az? • Advent az eljövételre való várákozás ideje. <p>Beszélgés az adventi időszakról a munkafüzetben található keresztretjvény közös megoldásával és a tankönyv ábrája és Feladattára alapján.</p> <p>1. Rajzoljuk fel a keresztretjvényt a táblára! Oldjuk meg közösen, közben beszélgessünk a gyermekek adventjéről!</p> <p>2. Használjuk a tankönyvben található ábrát, vagy rajzoljunk az aktuális év adventjéről egy falújságra kirakható adventi naptárt! Beszélgessünk a hittancsoport adventjéről!</p>	<p>lemondás, félelem, hitetlenség, remény, kíváncsiság, bizalom, öröm, hála, megalégedettség</p> <p>MFGY 1. Advent – A szabadító útkészítője 3. (67. o.)</p> <p>MFEI 1. Advent – A szabadító útkészítője 3. (82. o.)</p> <p>TK 1. Advent – A szabadító útkészítője lecke (55. o.)</p>
Aranymondás	„Örömd lesz ő és vigasságod, és sokan örülnek majd az ő születésének.” (Lk 1,14)	
Énekjavaslatok (alternatívák)	<p>RÉ 312: „Várj, ember szíve, készen...” (TK 77. o. 19.)</p> <p>„Szabadításod öröme...” (TK 68. o. 6.)</p> <p>RÉ 328: „Jöjjetek Krisztust dicsérni...” (TK 65. o. 3.)</p> <p>RÉ 282: „Nékünk születék...” (+BS)</p> <p>JJ 44: „Jézushoz jöjjetek...” – kánon (+DU)</p>	
Házi feladat	<p>MFGY 1. Advent – A szabadító útkészítője lecke 2. (66. o.)</p> <p>MFEI 1. Advent – A szabadító útkészítője lecke 2. (81. o.)</p>	A TK olvasmánya alapján egészítsék ki Zakariás és Erzsébet várákozásáról szóló összefoglalást!

TOVÁBBI ÖTLETEK

Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

Tankönyv: 54-55. oldal

A képen látható:

Szemléltető kép: Zakariás táblával a kezében, amire rá van írva: János a neve.

Az 55. oldalon naptár szemlélteti az adventi időszakot.

A szöveg: A szöveg első része rövid bemutatása annak az időnek, ami a bűneset és János születése között eltelt.

Zakariásról, és János születéséről szól a történet. Zakariást meglátogatta Gábiel az ÚR angyala és gyermeket ígért neki és a feleségének, aki majd a Megváltó jöttét bejelenti az embereknek. Zakariás és felesége már idősek voltak, s Zakariásnak lehetetlennek tűnt az ígélet beteljesedése. Nem akarta elhinni, ezért jelként megnémult.

Mikor Erzsébet megszülte a gyermeket, Zakariásnak megoldódott a nyelve és hálát adott Istennek.

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

- Isten mikor ígerte meg először a Szabadító eljövételét?
- Ki volt Zakariás, és mi volt a dolga?
- Ki volt a felesége?
- Miért voltak szomorúak?
- Mit mondott Zakariásnak az ÚR angyala, Gábiel?
- Zakariás miért kételkedett az ígéletben?
- Mi történt vele a kételkedése miatt?
- Erzsébet az anya milyen nevet akart adni a gyermeknek?
- Zakariás hogyan reagált erre?
- Nézzétek meg a képet! Milyen volt Zakariás? Mit írt fel a táblára? Mit olvasol le az arcáról?
- Mi történt Zakariással, és hogyan adott hálát Istennek?
- Miért nevezték el a kisgyermeket később Keresztelő Jánosnak?

Beszélgetéspontok az aranymondáshoz:

Aranymondás: „Örömöd lesz ő és vígasságod, és sokan örülnek majd az ő születésének”

- Miért mondta Gábiel, az Úr angyala ezt a mondatot Zakariásnak?
- Kire vonatkozik a kijelentés? Miért?
- Miért örültek annyira János születésének?
- A *Tudod-e?* - részt olvasd el és könnyebben tudsz válaszolni az előző kérdésre!

1. Készítsünk adventi naptárt!

Adjunk a gyermekeknek az aktuális év adventjéről egy nyomtatott/rajzolt fekete-fehér naptárt! Díszítsük ki színessel, rajzoljuk bele az adventi vasárnapokra a gyertyákat, írják bele az általuk tudott programokat! Írják bele a rokonlátogatásokat, mikor, kivel találkoznak. Írjuk bele Jézus születésnapját! Válasszunk egy igét hozzá! Írjuk bele a hittanos közösség, az iskola, a gyülekezet adventi programjait, alkalmait is! Kirakhatják a szobájukban, és mindennap besatírozhatnak egyet. Figyeljék meg, milyen érzés egyre közelebb lenni karácsonyhoz!

2. Várakozni tevékenykedve könnyebb!

Ez a játék alkalmas arra, hogy a gyermekekben előidézze a várakozás negatív és pozitív érzelmeit, és megerősítse őket a tevékeny várakozásban.

Kérjünk meg valakit, hogy az óra meghatározott percében jöjjön be az osztályba, és ajándékozza meg a tanulókat valamivel (lehet egy kis uzsonna, ajándék, egy kis műsor...). Keltsük fel a gyerekek érdeklődését! Áruljuk el a gyerekeknek, hogy jönni fog majd valaki, aki ajándékot hoz nekik, rá várunk. Az elején a feladat legyen a várakozás. Ne csináljunk semmit, csak várjunk! Ezt elég hamar elunják a gyerekek. Ezután vezessük úgy a beszélgetést, hogy ők mondják ki, hogy jobb, ha halad tovább az óra, és addig is elhangzik a történet, vagy játszunk, kézműveskedünk. Mert tevékenységgel, készülődéssel jobb várakozni. Összekapcsolhatjuk az üzenetet a karácsonyi készülődéssel is.

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

1. feladat: Az ábrák a következőket szimbolizálják föntről jobbra haladva: kistestvér, nyári tábor, találkozás rokonokkal/barátokkal, új legokészlet, kiskutya, kopogós cipő, hörsög, új bicikli, karácsony, balatoni nyaralás.

2. feladat: Beillesztendő szavak: gyermekre, angyala, Gábielnek, ígért, Jánosnak, megnémult, János, angyal, beszélni, Urat.

3. feladat: Megfejtés: karácsony, készülődés, várakozás, meglepetés, ajándék, titok.

						K	A	R	Á	C	S	O	N	Y	
K	É	S	Z	Ü	L	Ő	D	É	S						
							V	Á	R	A	K	O	Z	Á	S
						M	E	G	L	E	P	E	T	É	S
				A	J	Á	N	D	É	K					
							T	I	T	O	K				